

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (اجماع)

اقسام اجماع

جلسه ۳۵۴

استاد شفیعی

اقسام اجماع:

إجماع محصل:

اجماعی است که فقیه با تتبع در آراء فقهاء به آن رسیده است.

إجماع منقول:

اجماعی است که فقیه خود تتبع نکرده، بلکه دیگران برای او نقل کرده‌اند.

نکته:

۱. اجماع منقول به تواتر در حجیت مانند اجماع محصل است، یعنی اگر ما قائل به حجیت اجماع

محصل شدیم، این اجماع هم همان حکم را خواهد داشت، زیرا تواتر خود حجیت داشته و یقین

آور است.

۲. منظور اصولیین از اجماع منقول، همین اجماع منقول به خبر واحد است که حجیت و عدم

حجیتش محل نزاع است.

اجماع منقول به خبر واحد:

الف: اجماع منقول دخولی: اگر علم به دخول معصوم در مجمعی پیدا کردیم، ظاهراً حجیت دارد و لو

منقول به خبر واحد باشد. البته ما علم به عدم تحقق چنین اجماعی داریم؛ زیرا نقل چنین اجماعی، بین

ناقلین معهود نبوده.

ب: اجماع منقول غیر دخولی (اجماع حدسی، لطفی، تقریری):

۱. حجت است مطلقاً، زیرا با خبر واحد فرقی نمی‌کند.

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

۲. حجت نیست مطلقاً، زیرا با خبر واحد فرق می‌کند؛ یعنی در ضمن افراد خبر واحد نیست.

۳. تفصیل:

الف: اگر ناقل، جمیع اقوال علماء اعصار را بیان کرد؛ از طریق حدس می‌توان به وجود معصوم در

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

بین مجمعین پی‌برد. ImamSadiq.tv

ب: اما اگر ناقل از باب قاعده لطف ادعای اجماع کند؛ این اجماع حجیت نخواهد داشت.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv